

1. sz. melléklet:

A Pilisi Parkerdő Zrt. erdőgazdálkodási tevékenységének átfogó ismertetése

ERDŐFELÚJÍTÁS

Az erdőtörvény – valamint az egyes erdőrészetekre vonatkozó erdőterv – szerinti erdőfelújítás történhet mesterséges vagy természetes úton. Mesterséges erdőfelújítás esetén a szaporítóanyagot (mag, csemete) mesterségesen vetjük, ültetjük el a területen, ez általában fafajcsere esetén - nem őshonos faállományok kitermelését követően történik meg.

A mesterséges **erdősítések** elvégzése során a kitermelt (vagy kipusztult) faállomány helyén magvetéssel, csemete- vagy dugványültetéssel gondoskodunk a faállomány újbóli létrehozásáról. Erdősíthetünk a tavaszi (március-

április), illetve az őszi (szeptember-november) erdősítési időszakban, kézi eszközök, elsősorban speciális erdészeti ékásó segítségével, valamint ültetőgépek alkalmazásával is.

A természetes felújítás két módon történhet, mindkét esetben a területen lévő faállomány utódai alkotják az új erdőt. Magról történő természetes felújítás esetén az idős faállomány magjaiból fejlődő csemete növekedését biztosítjuk, akácok esetében a gyökerek megszaggatásával gyökérsarjra újítjuk fel az erdőt, majd biztosítjuk a fiatal erdő növekedésének feltételeit. A Parkerdő erdőállományainak döntő hányada őshonos fajokból álló természetszerű erdő, amely a természetes felújításra alkalmas. Gazdálkodásunk alapelve ezért a természetes felújítás lehetőségeinek maximális kihasználásán alapuló természetszerű erdőgazdálkodás.

A Pilisi Parkerdő Zrt. területén – a faállomány viszonyoknak köszönhetően – az erdőfelújítások 70 %-a magról történő természetes felújítás útján történik.

A szakszerű erdősítés előfeltétele a kellően előkészített terület. Megfelelő **talajelőkészítés** esetén az ültetett szaporítóanyag megmaradási esélye nagyobb, hiszen a tápanyagellátás és vízháztartás feltételei jóval kedvezőbbben alakulnak. Talajelőkészítéskor pásztákat, padkát vagy ültetőgödört készítünk a talajfelszín részleges megbontásával, elsősorban kézi eszközökkel. Esetenként azonban teljes talajelőkészítésre is sor kerül – ekkor a tuskók is eltávolításra kerülnek a vágásterületről, ezt gépi mélyforgatás, tárcsázás követi. Speciális talajelőkészítési tevékenység még az idős állományok alatt elvégzett bozótirtás, mely során a természetes úton, magról kelt csemeték akadályozó fa- és cserjefajokat távolítjuk el a területről.

Mind az ültetett csemetéknek, mind a természetes újulatból származó fiatal fák számára szükségük van arra, hogy megfelelő fejlődésük érdekében ún. **ápolási** munkákat végezzünk. A művellet során a főfajok minőségi válogatása alapelv kell, hogy legyen. Ez alatt a minőségi törzsnevelést hátráltató kevésbé előnyös alakú faegyedek eltávolítása értendő, az erdőnek már ebben a fiatal kori szakaszában is.

Az ápolások során a gyomkonkurencia, a kúszónövények (szeder, iszalag) és a fás szárú elegendő fajok, cserjék visszaszorítása a fő cél, annak érdekében, hogy az erdősítés fő fáját fejlődésében, növekedésében segítsük. A munkák adott esetben – elsősorban az időjárás függvényében – akár kétszer is elvégzendők.

A folyamatban lévő erdősítések ápolása lehet kapálás, sarlózás, kaszálás, sarjleverés és gépekkel történő ápolás egyaránt.

Az erdősítés fejlődése során meghatározott idő - fafajtól, termőhelyi adottságoktól függően 3-10 év múlva - eléri azt a műszaki állapotot, amikor úgynevezett befejezett erdősítéssé válik, azaz „kész” erdő lesz belőle. Magassága ebben a korban legalább 1,0 m, és a talajfelszín kellő borítása, árnyalása is biztosított a fácskák megfelelő egyedszáma révén. A fiatalos viszont még ekkor is – igaz, visszafogottabb mértékű – ápolásra szorul, mely során biztosítani kell a főfafajok folyamatos előnyét a kísérő fafajokhoz képest. Ezt a munkaműveletet **befejezett erdősítések ápolása** névvel illetjük.

Az összefoglaló néven erdőművelési feladatoknak nevezett munkák – szorosan kapcsolódnak az elvégzett és tervezett fakitermelési feladatokhoz.

FAKITERMELÉS

Az erdők felújítása történhet fokozatos felújítóvágás vagy szálalóvágás, illetve tarvágás után. **Fokozatos felújító, szálalóvágás** esetén az idős állomány kitermelése több ütemben, évekig is eltarthat. A területen először a faállomány **bontását** végezzük el, melynek célja, hogy a csírázó magból fejlődő új facsemetéket fokozatosan egyre nagyobb növénytérhez és fényhez juttassuk. Míután a csemeték elérték a megfelelő méretet, a **végvágással** eltávolítjuk a még lábbon álló öreg faegyedeket, biztosítva ezzel a fiatal faegyedek további fejlődését. A felújítóvágások különleges esete az ún. **szálaló vágás**, amikor az erdők természetes úton történő megújítása egy adott területen legalább három évtized alatt megy végbe.

A leggyakoribb erdőfelújítási módszer a természetes felújítást biztosító **fokozatos felújító vágás**. A felújító végvágás utáni kép ugyan bizonyos esetekben hasonlíthat a tarvágáshoz, alapvető különbség azonban, hogy végvágás után a területen már megtalálhatóak az eredeti állomány genetikai készletét hordozó fiatal facsemeték (újulat).

Az erdő megfelelő, egészséges fejlődése érdekében a növekedés során törzsszámcsökkenést beavatkozásokra, úgynevezett **tisztításokra, gyérítésekre** (nevelő vágásokra) van szükség. A gyérítésekkel az egészséges, életerős egyedek, értékes elegyfajok fejlődését segítjük azzal, hogy a megfelelő növekedésüket akadályozó faegyedeket eltávolítjuk.

Középkorú és idős erdőkben is sokfelé szükségesek az úgynevezett **egészségügyi termelések**. Az ilyen jellegű munkával érintett erdőrészekben kizárólag a korhadó, kiszáradt fákat távolítjuk el a szükséges mértékig. E munkák révén megakadályozhatjuk a kártevők terjedését, egyúttal csökkenthetjük a fák kidőlése által okozott esetleges károk, balesetek valószínűségét.

A **készletgondozó használati** mód (a folyamatos erdőborítás fenntartása mellett végrehajtott – vegyes korú és szerkezetű erdő kialakítását és fenntartását célzó – fakitermelés, amelynek mértéke a készletgazdálkodáson alapul) az örökerdő-gazdálkodással kezelt erdőrészekben általában a fák 5-7 évente ismétlődő, szálankénti, illetve csoportonkénti kitermelése oly módon, hogy az egész faállomány szerkezetében lényegi változás nem áll elő. Az örökerdő-gazdálkodás során összekapcsolódik a kitermelés, a felújítás és a nevelés. Örökerdő-gazdálkodást csak olyan erdőrészekben tervezünk, ahol a megfelelő feltételek rendelkezésre állnak (öshonos fafajokból áll, kedvező terepviszonyok vannak, a megfelelő erdészeti feltártság rendelkezésre áll, vagy megteremthető). Az örökerdő-gazdálkodás lényege, hogy nincs tar- vagy végvágott, nagy fák nélküli vágásterület.

Tarvágást csak a mesterségesen vagy sarjról felújítható fafajok (pl. akác) állományai esetében alkalmazunk, mert más módon a következő erdőgeneráció jó minősége nem biztosítható. Ekkor az idős faállomány egyetlen beavatkozással kerül az adott területen letermelésre, melyet jellemzően mesterséges erdősítés (magvetés vagy facsemete ültetés) követ, elsősorban abból a

célból, hogy a hazai természetes őshonos erdőtársulásokat rekonstruáljuk, vagy esetleg a megváltozott termőhelynek megfelelő fafajokat ültessünk. Védett, Natura 2000 területen az idős fák 5-10 %-a egyáltalán nem kerül eltávolításra, kisebb facsoportok, sávok biztosítják a tájképi értékek megőrzését.

Közelítőnyomok: Az örökerdő-gazdálkodással érintett erdőrészekben hagyományos véghasználatok (tarvágás, vagy végvágás), illetve vágásterületek nem keletkeznek, többkorú faállomány jön létre. Ennek következtében a fakitermelés során a gépeknek előre kijelölt, állandó nyomvonalakat kell használni, hogy a későbbiekben a többkorú faállomány (csemeték, fiatal, középkorú, idős faegyedek) sérülései elkerülhetők legyenek, illetve a talaj megközelítőleg 90 %-a mentesüljön a gépek okozta terheléstől.

A közelítőnyomok a faállomány méreteitől, terepi adottságaitól függően egymástól 35-70 m távolságban kialakított 2-4 m széles nyomok, melyekről a fák eltávolításra kerülnek, lejtirányban futnak. A nyomokra semmilyen stabilizáló anyag nem kerül, a növényzet akadálytalanul benőheti, és mivel tuskós terep, továbbá a vonalvezetésük lejtirányú, ezért autós, kerékpáros közlekedésre alkalmatlanok. A közelítőnyomot a növényzet aránylag gyorsan benövi, ezért időszakonként szükség lehet a növényzet visszavágására. A közelítőnyom-hálózat kialakítása alapfeltétele a tarvágások, végvágások nélküli örökerdő-gazdálkodásnak, ez biztosítja a munkák elvégezhetőségét a vágásterületek hiányában. A közelítőnyomok kialakítása során a szakemberek a védendő természeti értékeket figyelembe veszik.

A fakitermelési munkák pontos ütemezése mindig az időjárás függvénye, elvégzésük jellemzően január-március hónapok között és október-december hónapok közötti időszakban várható – míg a kitermelt faanyag további feldolgozása, felkészítése, rakodóra közelítése és szállítása, esetenként már a száraz időjárású nyár végi-ősz eleji periódusban is sorra kerül.

A fakitermelések után sem áll le a munka az erdőkben. A vegetációs vagy növekedési időszakban végzett erdősítési, erdőápolási munkák kevésbé látványosak, de az erdő élete, fejlődése szempontjából meghatározóak.

Hasonlóképpen kevésbé látványos a Parkerdő úgynevezett **PARKFENNTARTÁSI-KÖZJÓLÉTI** tevékenysége, mely az egyes kirándulóhelyek, letelepedők, turistautak, szálláshelyek fenntartását, fejlesztését és egyéb, a turisztikával összefüggő feladatokat foglalja magában. A kirándulni, pihenni vágyók igen nagy számban keresik fel a környező erdőket, emiatt különösen fontos, hogy ezen igények is megfelelő szinten legyenek kielégítve. A Parkerdő parkfenntartási feladatait jelenleg szinte teljes egészében saját forrásból végzi el.

A letelepedőhelyek berendezései (padok, asztalok, táblák, egyéb építmények) rendszeres karbantartást igényelnek. Folyamatosan gondoskodunk a keletkezett hulladék elszállításáról, illetve a kapcsolódó turistautak, sétautak fenntartása és tisztítása is vállalt feladatunk.

2. sz. melléklet:

2022. évben tervezett erdőgazdálkodási tevékenységek Solymár közigazgatási határához tartozóan:

Tervezett fakitermelési munkák:

Fakitermelés módja	Helység	Tag	Részletjel
Szálaló vágás	Solymár	26	A
Szálaló vágás	Solymár	27	A

Tervezett erdőművelési munkák:

Befejezett erdőművelési munkák	Erdőművelési munkák (csemeteültetés, makkvetés, dugvány stb.)	Folyamatban lévő erdőművelési munkák ápolása (kapálás, sarlózás, sarjleverés, kaszálás, gépi ápolás stb.)	Talajelőkészítés (bozótirtás, pásztázás, padkázás, gyökérszaggtatás akácosban, mélyszántás, tárcsázás, gödörfúrás stb.)
hektár			
		18,89	

A település közigazgatási határában a Parkerdő a következő nagyobb letelepedőhelyeket, kiránduló központokat üzemelteti:

Jegenyevölgy
Zsíroshegy